

EDUSKUNNAN VASTAUS 75/2009 vp

Hallituksen esitys viimeisen eläkelaitoksen periaatetta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä viimeisen eläkelaitoksen periaatetta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi (HE 73/2009 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveystoimen valiokunta on antanut asiasta mietinnön (StVM 17/2009 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

työntekijän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun työntekijän eläkelain (395/2006) 11 §:n 1 momentti, 37 §, 52 §:n 2 momentti, 76 §:n 3 momentti, 81 §:n 1 momentti, 105—110 §, 111 §:n 3 momentti, 126 §:n 3 momentti, 129 §:n 1 momentti, 182 §:n 1 momentin 4 kohta, 191 §:n 4 momentti ja 203 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 37 ja 107—109 § osaksi laissa 1274/2006, sekä

lisätään lakiin uusi 107 a ja 107 b § seuraavasti:

11 §

Oikeus vanhuuseläkkeeseen

Työntekijällä on oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle 63—68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden alusta, varhennetulle vanhuuseläkkeelle 62 vuotta täytettyään tai lykätylle vanhuuseläkkeelle 68 vuoden iän täyttämistä seuraavan kalenterikuukauden jälkeen. Vanhuuseläkkeen ja varhennetun vanhuuseläkkeen myöntämisen edellytyksenä on, ettei työntekijä enää ole siinä työsuhteessa, josta hän jää eläkkeelle. Sen estämättä, mitä 8 §:n 3 momentissa ja edellä tässä momentissa säädetään, vakuutetun

luottamustoimen jatkaminen ei estä aikaisemmin päättäneiden työsuhteiden perusteella karttuneen vanhuuseläkkeen myöntämistä.

37 §

Työkyvyttömyyseläke julkisten alojen työeläkelakien mukaan myönnetyn eläkkeen perusteella

Työntekijällä on oikeus tämän lain mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänelle on myönnetty työkyvyttömyyseläke:

1) kunnallisen eläkelain 24 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella;

2) valtion eläkelain 35 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella; tai

3) valtion eläkelain 35 §:n 1 momentin 2 kohtaa soveltaen evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 6 §:n tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n perusteella.

Lisäksi työntekijällä on oikeus tämän lain mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänelle on myönnetty työkyvyttömyyseläke julkisten alojen palvelussuhteen jatkuessa alkaneen työkyvyttömyyden perusteella kunnallisen eläkelain 24 §:n 1 momentin 1 kohdan tai valtion eläkelain 35 §:n 1 momentin 1 kohdan taikka viimeksi mainittua lainkohtaa soveltaen evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 6 §:n tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n nojalla ja hänen yksityisten alojen työeläkelakien mukaisen karttuneen eläkkeensä määrä kuukaudessa on enintään 688,02 euroa.

52 §

Työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen vanhuuseläkkeeksi

Työntekijällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeen aikana tehdyn työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen hakemuksesta, kun hänen työkyvyttömyyseläkkeensä muuttuu 1 momentin mukaisesti vanhuuseläkkeeksi, jos työntekijä ei ole enää siinä työsuhteessa, josta hän on siirtymässä vanhuuseläkkeelle. Jos työntekijä tekee työtä muun työeläkelain kuin tämän lain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen aikana tai tämän lain tai muun työeläkelain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen päätyttyä, työntekijällä on oikeus tämän työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen, kun hänelle myönnetään 11 §:ssä mainittu vanhuuseläke, varhennettu vanhuuseläke tai lykäty vanhuuseläke. Työntekijällä on oikeus edellä tarkoitetun työkyvyttömyyseläkkeen aikana tai sen päätyttyä tehdyn työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen myös, jos hänelle myönnetään aikaisemman työkyvyttömyyseläkkeen päättymisen jälkeen uusi työkyvyttömyyseläke, johon ei sovelleta, mitä 80 §:n 2 momen-

tissa säädetään eläkkeen määräytymisestä entisin perustein.

76 §

Tulevan ajan eläkkeen perusteena olevat ansiot

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu etuus on ansiotulojen puuttumisen tai niiden vähäisyyden vuoksi maksettu vähimmäispäivärahan suuruisena, tulevan ajan ansiota määrättäessä otetaan huomioon 523,61 euroa kuukaudessa. Jos etuus on työhön paluun vuoksi maksettu vähimmäispäivärahan määräisenä, tulevan ajan ansiota määrättäessä otetaan huomioon työntekijälle maksettu vähimmäispäiväraha.

81 §

Työkyvyttömyyseläkkeen kertakorotus

Työntekijän työkyvyttömyyseläkkeeseen lisätään kertakorotus sen kalenterivuoden alusta, johon mennessä eläkkeen alkamisesta on kulunut viisi kalenterivuotta. Korotusta ei lisätä, jos työntekijä on täyttänyt 56 vuotta. Kertakorotusta ei lisätä kuntoutuskorotukseen.

105 §

Päätös ja sen tiedoksianto

Työntekijän oikeuden tämän lain mukaiseen eläkkeeseen ja eläkkeen määrän ratkaisee 106 §:ssä tarkoitettu yksityisten alojen ratkaiseva eläkelaitos antamalla asiasta päätöksen. Eläkelaitoksen on ratkaistava eläkehakemus viipymättä saatuaan tarpeelliset selvitykset. Jos työntekijä on ollut vakuutettuna sekä yksityisten alojen että julkisten alojen työeläkelakien mukaan, eläkeasiasta antaa päätösyhdistelmän 107 §:ssä tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena toimiva yksityisten alojen ratkaiseva eläkelaitos tai julkisten alojen eläkelaitos.

Yksityisten alojen ratkaiseva eläkelaitos ja Eläketurvakeskus antavat päätöksensä tiedoksi

kirjeellä lähettämällä sen vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa osoitteeseen.

Tarkemmat säännökset yksityisten alojen ratkaisevan eläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen päätöksen koneellisesta allekirjoittamisesta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

106 §

Työskentelyä vain yksityisten alojen työeläkelakien mukaisilla aloilla

Jos työntekijä on kuulunut vain yksityisten alojen työeläkelakien mukaiseen eläketurvaan, hänen eläkeasiansa ratkaisee se 1 §:n 3 momentissa tarkoitettu eläkelaitos, jossa hänen yksityisten alojen työeläkelakien mukaisia työansioitaan on vakuutettu määrältään eniten kahden viimeisen kalenterivuoden aikana (*yksityisten alojen ratkaiseva eläkelaitos*). Yksityisten alojen ratkaiseva eläkelaitos myös maksaa eläkkeen ja hoitaa muut eläkelaitoksen tehtävät. Lisäksi se ratkaisee ja maksaa 74 §:ssä mainitun palkattoman ajan perusteella karttuneen eläkkeen sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan karttuneen etuuden.

Vakuutettujen työansioiden määrästä riippumatta Merimieseläkekassa on yksityisten alojen ratkaiseva eläkelaitos vanhuus-, työkyvyttömyys- tai perhe-eläkeasiaa käsiteltäessä, jos työntekijällä on oikeus tai edunjättäjällä olisi ollut oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle merimieseläkelain 8 §:n 2 momentissa säädettyssä alennetussa eläkeiässä.

107 §

Työskentelyä sekä yksityisten että julkisten alojen työeläkelakien mukaisilla aloilla

Jos työntekijä on kuulunut sekä yksityisten alojen työeläkelain että 3 §:n 2 momentin 1—3 tai 5 kohdassa tarkoitettun julkisten alojen työeläkelain mukaiseen eläketurvaan, työntekijä saa yksityisten alojen ja edellä mainittujen julkisten alojen työeläkelakien mukaisesta eläke-

turvastaan päätösyhdistelmän. Päätösyhdistelmän antava eläkelaitos (*viimeinen eläkelaitos*) myös maksaa päätösyhdistelmän mukaiset eläkkeet ja hoitaa eläkkeisiin liittyvät muut eläkelaitoksen tehtävät. Lisäksi viimeinen eläkelaitos ratkaisee ja maksaa 74 §:ssä mainitun palkattoman ajan perusteella karttuneen eläkkeen sekä valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan karttuneen etuuden.

Jos työntekijän työansioita on vakuutettu määrältään eniten kahden viimeisen kalenterivuoden aikana Suomen Pankin eläkesäännön, ortodoksisesta kirkosta annetun lain, Ahvenanmaan maakuntalain tai sellaisen muun eläkesäädöksen perusteella, jota toimeenpantaessa ei noudateta 1 momentissa tarkoitettua viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä, yksityisten alojen ratkaiseva eläkelaitos, julkisten alojen eläkelaitos ja tässä momentissa tarkoitettua eläketurvaa toimeenpaneva eläkelaitos ratkaisevat kukin omalta osaltaan eläkeasian erikseen.

107 a §

Viimeisen eläkelaitoksen määräytyminen

Viimeinen eläkelaitos on se 106 §:ssä tarkoitettu eläkelaitos tai 107 §:n 1 momentissa tarkoitettujen julkisten alojen työeläkelakien mukaisista eläketurvaa hoitava eläkelaitos, missä työntekijän työansioita on vakuutettu määrältään eniten kahden viimeisen kalenterivuoden aikana.

Vakuutettujen työansioiden määrästä riippumatta viimeinen eläkelaitos on vanhuus- tai perhe-eläkeasiaa käsiteltäessä julkisten alojen eläkelaitos, jos:

1) työntekijän virka- tai työsuhteeseen perustuva eläketurva on eläkehakemuksen vireille tullessa järjestetty vain 107 §:n 1 momentissa tarkoitettun julkisten alojen työeläkelain mukaan tai työntekijä on säilyttänyt oikeutensa mainitun julkisten alojen työeläkelain mukaiseen lisäeläkeosuuteen taikka henkilökohtaiseen eläkeikään; tai

2) edunjättäjän virka- tai työsuhteeseen perustuva eläketurva oli eläketapahtumahetkellä

järjestetty vain 107 §:n 1 momentissa tarkoitetun julkisten alojen työeläkelain mukaan tai edunjäittäjä oli säilyttänyt oikeutensa mainitun julkisten alojen työeläkelain mukaiseen lisäeläkeosuuteen taikka henkilökohtaiseen eläkeikään.

Vakuutettujen työansioden määrästä riippumatta viimeinen eläkelaitos on työkyvyttömyyseläkeasiasia käsiteltäessä julkisten alojen eläkelaitos, jos:

1) julkisten alojen eläkelaitos arvioi työntekijän oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen julkisten alojen työ- ja virkasuhteen jatkuessa alkaneen työkyvyttömyyden perusteella kunnallisen eläkelain 24 §:n 1 momentin 1 kohdan, valtion eläkelain 35 §:n 1 momentin 1 kohdan tai viimeksi mainittua lainkohtaa soveltaen evankelisluterilaisen kirkon eläkelain 6 §:n tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n nojalla;

2) työntekijä on säilyttänyt oikeutensa 1 kohdassa mainitun julkisten alojen työeläkelain mukaiseen lisäeläkeoikeuteen taikka henkilökohtaiseen eläkeikään; tai

3) kysymys on osatyökyvyttömyyseläkkeestä ja virka- tai työsuhteessa olevan työntekijän työeläketurva on eläketapahtumahetkellä järjestetty 107 §:n 1 momentissa tarkoitetun julkisten alojen työeläkelain mukaan.

Vakuutettujen työansioden määrästä riippumatta Merimieseläkekassa on viimeinen eläkelaitos vanhuus-, työkyvyttömyys- tai perhe-eläkeasiasia käsiteltäessä, jos työntekijällä on tai edunjäittäjällä olisi ollut oikeus jäädä vanhuuseläkkeelle merimieseläkelain 8 §:n 2 momentissa säädettyssä alennetussa eläkeiässä eikä julkisten alojen eläkelaitos ole 2 tai 3 momentin perusteella viimeinen eläkelaitos.

Jos työntekijä, joka on ollut vakuutettuna sekä yksityisten että julkisten alojen työeläkelakien mukaan, hakee näiden lakien perusteella osa-aikaeläkettä samasta ajankohdasta, yksityisten alojen ratkaiseva eläkelaitos ja julkisten alojen eläkelaitos ratkaisevat kumpikin omalta osaltaan osa-aikaeläkeasian erikseen.

107 b §

Työansioihin luettavat ansiot

Määriteltäessä 106 §:n mukaista yksityisten alojen ratkaisevaa eläkelaitosta ja 107 a §:n mukaista viimeistä eläkelaitosta yksityisten alojen työeläkelakien mukaan vakuutettuihin työansioihin luetaan myös yrittäjän eläkelain ja maatalousyrittäjän eläkelain mukainen työtulo.

108 §

Neuvotteluvollisuus

Viimeisenä eläkelaitoksena toimivan julkisten alojen eläkelaitoksen on ennen päätöstään pyydettävä yksityisten alojen ratkaisevan eläkelaitoksen arvio työntekijän työkyvystä, jos julkisten alojen eläkelaitos ratkaisee työntekijän oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen julkisten alojen palvelussuhteen jatkuessa alkaneen työkyvyttömyyden perusteella kunnallisen eläkelain 24 §:n 1 momentin 1 kohdan, valtion eläkelain 35 §:n 1 momentin 1 kohdan taikka viimeksi mainittua lainkohtaa soveltaen evankelisluterilaisen kirkon eläkelain 6 §:n tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n nojalla ja yksityisten alojen työeläkelakien mukaisen karttuneen eläkkeen määrä kuukaudessa ylittää 688,02 euroa.

Jos yksityisten alojen ratkaiseva eläkelaitos ja julkisten alojen eläkelaitos ovat eri mieltä työntekijän työkyvyn arvioinnista, ne ratkaisevat kumpikin omalta osaltaan eläkeasian erikseen.

109 §

Eläkettä maksavan eläkelaitoksen toimivalta uutta eläkettä myönnettäessä

Eläkkeensaajalle vanhuus-, työkyvyttömyys- tai osa-aikaeläkettä maksava yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitos hoitaa viimeisen eläkelaitoksen tehtävät, kun eläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi tai vanhuuseläkettä saavalle työntekijälle myönnetään uusi vanhuuseläke.

Jos yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitos maksaa työkyvyttömyyseläkettä kuntoutustuke-

na, sama eläkelaitos ratkaisee työkyvyttömyyseläkkeen jatkohakemuksen ja hoitaa muut eläkelaitoksen tehtävät työkyvyttömyyseläkeasiassa. Jos työntekijä hakee päättäneen työkyvyttömyyseläkkeensä jälkeen uudelleen työkyvyttömyyseläkettä ja tämä uusi eläke määräytyy entisin perustein, aikaisempaa työkyvyttömyyseläkettä maksanut eläkelaitos ratkaisee hakemuksen ja hoitaa muut eläkelaitoksen tehtävät työkyvyttömyyseläkeasiassa. Osa-aikaeläkettä saavan työntekijän työkyvyttömyyseläkettä koskevan hakemuksen ratkaisee kuitenkin osa-aika-työn vakuuttanut eläkelaitos.

Jos edunjättäjä sai kuollessaan yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitoksen maksamaa eläkettä, eläkettä maksanut eläkelaitos ratkaisee edunjättäjän jälkeen myönnettävää perhe-eläkettä koskevan hakemuksen ja hoitaa muut perhe-eläkettä koskevat eläkelaitoksen tehtävät.

110 §

Sopimismahdollisuus

Jos eläkeasian käsittelyn kannalta on tarkoituksenmukaista, eläkelaitokset voivat yksittäistapauksessa sopia, että viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä noudatetaan tilanteessa, jossa sitä ei lain mukaan olisi noudatettava, tai että viimeisen eläkelaitoksen tehtävät hoitaa muu eläkelaitos kuin 107 a §:n perusteella määräytyvä viimeinen eläkelaitos taikka että viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä ei eläkeasiassa noudateta.

Eläkkeenhakijalle on 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa ilmoitettava, mikä eläkelaitos käsittelee hänen eläkeasiansa.

111 §

Eläketurvakeskuksen ratkaisovalta ja tarkemmat säännökset

Edellä 106, 107, 107 a, 108 ja 109 §:ssä tarkoitettuna toimivaltaisen eläkelaitoksen määräytymisestä ja tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston ase-

tuksella säädetään tarkemmin myös siitä, miten 106 ja 107 a §:ssä tarkoitettut vakuutettujen työansioden kahden viimeisen kalenterivuoden tarkasteluajat määräytyvät. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös säätää vakuutettujen työansioden kahden viimeisen kalenterivuoden tarkasteluaikaa lyhyemmästä tarkasteluajasta silloin, kun vakuutettuja työansioita on kahden vuoden tarkasteluaikaa lyhyemmältä ajalta.

126 §

Aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisinperintä

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös, jos eläkelaitos on yksityisten alojen ratkaisevana eläkelaitoksena tai 107 §:ssä tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena toimiesaan maksanut yksityisten alojen työeläkelakien mukaista eläkettä aiheuttomasti. Jos viimeinen eläkelaitos on maksanut aiheuttomasti julkisten alojen työeläkelakien mukaista eläkettä, takaisinperinnästä päättää asianomainen julkisten alojen eläkelaitos siten kuin takaisinperinnästä asianomaisessa julkisten alojen työeläkelaisissa säädetään. Viimeinen eläkelaitos antaa takaisin perittävistä eläkkeistä päätösyhdistelmän ja perii takaisin perittävän määrän.

129 §

Muutoksen hakeminen viimeisen eläkelaitoksen päätösyhdistelmään ja EU-päätösten yhteen-vetoon

Eläkelaitoksen 107 §:ssä tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään päätöksestä. Jos eläkelaitoksen päätös sisältyy julkisten alojen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään, siihen haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin julkisten alojen työeläkelaeissa säädetään.

182 §

Työttömyysvakuutusrahaston maksu

Työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu työttömyysvakuutusrahasto maksaa Eläketurvakeskukselle maksun, jolla katetaan työttömyys- ja koulutustajan huomioon ottamisesta aiheutuvaa vastuuta ja kuluja:

4) evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain mukaista eläketurvaa hoitavalle Kirkon keskusrahastolle;

191 §

Sovellettavat säännökset

Tätä lakia toimeenpantaessa ei sovelleta, mitä vakuutusyhtiölain (521/2008) 30 luvun 1, 3 ja 4 §:ssä, eläkesäätiölain 132, 132 a ja 132 c §:ssä tai vakuutuskassalain 165, 165 a ja 165 c §:ssä säädetään vaitiolovelvollisuudesta ja tietojen luovuttamisesta.

203 §

Tietojen antaminen vakuutusyhtyrhythän sisällä

Työeläkevakuutusyhtiöllä ja sen asiamiehellä on salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä oikeus luovuttaa samaan vakuutusyhtiölain 26 luvussa tarkoitettuun vakuutusyhtyrhythän tai vakuutusyhtiölain 30 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun taloudelliseen yhteenliittymään kuulvalle toiselle yritykselle sellaisia vaitiolovelvolisuuden piiriin kuuluvia tietoja, jotka ovat vält-

tämättömiä tämän lain mukaisten tehtävien hoitamista varten.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2010.

Lain 37, 105—107, 107 a, 107 b ja 108—110 §, 111 §:n 3 momentti, 126 §:n 3 momentti ja 129 §:n 1 momentti tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012 ja niitä sovelletaan eläkehakemukseen, joka tulee vireille mainittuna päivänä tai sen jälkeen. Edellä mainittujen lainkohtien sijasta sovelletaan kuitenkin ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita vastaavia säännöksiä, jos työntekijällä ei ole työeläkelakien mukaisia työansioita vuoden 2004 jälkeen.

Lain 107 §:n estämättä viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä ei sovelleta, jos järjestelyn piiriin kuuluvista eläkelaitoksista toinen soveltaa ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleita työeläkelakien säännöksiä ja toinen soveltaa 1 päivänä tammikuuta 2005 tai sen jälkeen voimaan tulevia työeläkelakien säännöksiä, eivätkä nämä eläkelaitokset sovi viimeisen eläkelaitoksen järjestelyn noudattamisesta. Sama koskee tilannetta, jossa yksityisten alojen eläkelaitos olisi viimeinen eläkelaitos ja työntekijä hakee työkyvyttömyyseläkettä, joka myönnetään 52 §:n 3 momentin perusteella työkyvyttömyyseläkkeen sijaan vähentämättömänä vanhuuseläkkeenä. Näissä tilanteissa tämän lain mukaisen eläkeoikeuden ja eläkkeen määrän ratkaisee tämän lain 106 §:n mukainen yksityisten alojen ratkaiseva eläkelaitos.

Lain 37 §:ssä, 76 §:n 3 momentissa ja 108 §:ssä mainitut rahamäärät vastaavat 96 §:ssä tarkoitetun palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun merimieseläkelain (1290/2006) 37 §, 52 §:n 2 momentti, 65 §:n 1 ja 2 kohta, 82 §:n 3 momentti, 87 §:n 1 momentti, 108 § ja 123 §:n 3 momentti, sekä *lisätään* lakiin uusi 147 a § seuraavasti:

37 §

Työkyvyttömyyseläke julkisten alojen työeläkeläisten mukaan myönnetyn eläkkeen perusteella

Työntekijällä on oikeus tämän lain mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänelle on myönnetty työkyvyttömyyseläke:

- 1) kunnallisen eläkelain 24 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella;
- 2) valtion eläkelain 35 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella; tai
- 3) valtion eläkelain 35 §:n 1 momentin 2 kohtaa soveltaen evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 6 §:n tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n perusteella.

Lisäksi työntekijällä on oikeus tämän lain mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänelle on myönnetty työkyvyttömyyseläke julkisten alojen palvelussuhteen jatkuessa alkaneen työkyvyttömyyden perusteella kunnallisen eläkelain 24 §:n 1 momentin 1 kohdan tai valtion eläkelain 35 §:n 1 momentin 1 kohdan taikka viimeksi mainittua lainkohtaa soveltaen evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 6 §:n tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n nojalla ja hänen yksityisten alojen työeläkeläisten mukaisen karttuneen eläkkeensä määrä kuukaudessa on enintään 688,02 euroa.

52 §

Työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen vanhuuseläkkeeksi

— — — — —
 Työntekijällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeen aikana tehdyn työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen hakemuksesta, kun hänen työkyvyttömyyseläkkeensä muuttuu 1 momentin mukaisesti vanhuuseläkkeeksi, jos työntekijä ei ole enää siinä työsuhteessa, josta hän on siirtymässä vanhuuseläkkeelle. Jos työntekijä tekee työtä muun työeläkelain kuin tämän lain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen aikana tai tämän lain tai muun työeläkelain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen päätyttyä, työntekijällä on oikeus tämän työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen, kun hänelle myönnetään 8 §:ssä mainittu vanhuuseläke, varhennettu vanhuuseläke tai lykätty vanhuuseläke. Työntekijällä on oikeus edellä tarkoitetun työkyvyttömyyseläkkeen aikana tai sen päätyttyä tehdyn työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen myös, jos hänelle myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen päättymisen jälkeen uusi työkyvyttömyyseläke, johon ei sovelleta, mitä 86 §:n 2 momentissa säädetään eläkkeen määräytymisestä entisin perustein.

— — — — —
 65 §
Oikeus erityisiin karttumisprosentteihin
 Eläkettä karttuu siten kuin 66—70 §:ssä säädetään, jos:
 1) työntekijä jää vanhuuseläkkeelle tämän lain alaisesta työsuhteesta 8 §:n 2 momentissa säädettyssä alennetussa eläkeiässä;
 2) työntekijä jää vanhuuseläkkeelle tämän lain alaisesta työsuhteesta 8 §:n 1 momentissa säädettyssä iässä ja eläkekassa on 108 §:n perusteella toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen; tai

82 §

Tulevan ajan eläkkeen perusteena olevat ansiot

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu etuus on ansiotulojen puuttumisen tai niiden vähäisyyden vuoksi maksettu vähimmäispäivärahan suuruisena, tulevan ajan ansiota määrittäessä otetaan huomioon 523,61 euroa kuukaudessa. Jos etuus on työhön paluun vuoksi maksettu vähimmäispäivärahan suuruisena, tulevan ajan ansiota määrittäessä otetaan huomioon työntekijälle maksettu vähimmäispäiväraha.

87 §

Työkyvyttömyyseläkkeen kertakorotus

Työntekijän työkyvyttömyyseläkkeeseen lisätään kertakorotus sen kalenterivuoden alusta, johon mennessä eläkkeen alkamisesta on kulunut viisi kalenterivuotta. Korotusta ei lisätä, jos työntekijä on täyttänyt 56 vuotta. Kertakorotusta ei lisätä kuntoutuskorotukseen.

108 §

Toimivaltainen eläkelaitos

Tämän lain mukainen toimivaltainen eläkelaitos ja sen tehtävät määräytyvät siten kuin työntekijän eläkelain 106, 107, 107 a, 107 b ja 108—111 §:ssä säädetään yksityisten alojen ratkaisevasta eläkelaitoksesta ja viimeisestä eläkelaitoksesta.

123 §

Aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisinperintä

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös, jos eläkekassa on yksityisten alojen ratkaisevana eläkelaitoksena tai viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut yksityisten alojen työeläkelakien mukaista eläkettä aiheet-

tomasti. Jos eläkekassa viimeisenä eläkelaitoksena on maksanut aiheettomasti julkisten alojen työeläkelakien mukaista eläkettä, takaisinperinnästä päättää asianomainen julkisten alojen eläkelaitos siten kuin takaisinperinnästä asianomaisessa julkisten alojen työeläkelaitoksessa säädetään. Eläkekassa antaa viimeisenä eläkelaitoksena takaisin perittävistä eläkkeistä päätösyhdistelmän ja perii takaisin perittävän määrän.

147 a §

Konkurssipesän vastuu eläkevakuutusmaksuista

Jos työnantaja asetetaan konkurssiin, työnantajan tähän lakiin perustuvat oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät konkurssin alkamisesta lukien konkurssipesälle. Eläkevakuutusmaksut konkurssin ajalta maksaa konkurssipesä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Lain 37 §, 65 §:n 1 ja 2 kohta, 108 § ja 123 §:n 3 momentti tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012 ja niitä sovelletaan eläkehakemukseen, joka tulee vireille mainittuna päivänä tai sen jälkeen. Edellä mainittujen lainkohtien sijasta sovelletaan kuitenkin ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita vastaavia säännöksiä, jos työntekijällä ei ole työeläkelakien mukaisia vakuutettuja työansioita vuoden 2004 jälkeen.

Lain 108 §:n estämättä viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä ei sovelleta, jos järjestelyn piiriin kuuluvista eläkelaitoksista toinen soveltaa ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleita työeläkelakien säännöksiä ja toinen soveltaa 1 päivänä tammikuuta 2005 tai sen jälkeen voimaan tulevia työeläkelakien säännöksiä, eivätkä nämä eläkelaitokset sovi viimeisen eläkelaitoksen järjestelyn noudattamisesta. Sama koskee tilannetta, jossa yksityisten alojen eläkelaitos olisi viimeinen eläkelaitos ja työntekijä hakee työkyvyttömyyseläkettä, joka myönnetään 52 §:n 3 momentin perusteella työkyvyttömyyseläkkeen sijaan vähentämättömänä vanhuuseläkkeenä. Näissä tilanteissa tämän lain mukai-

sen eläkeoikeuden ja eläkkeen määrän ratkaisee työntekijän eläkelain 106 §:n mukainen yksityisten alojen ratkaiseva eläkelaitos.

Lain 37 §:ssä ja 82 §:n 3 momentissa mainitut rahamäärät vastaavat työntekijän eläkelain

96 §:ssä tarkoitetun palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

yrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun yrittäjän eläkelain (1272/2006) 2 §:n 1 momentin 2 kohta ja

muutetaan 34 §, 49 §:n 2 momentti, 70 §:n 4 momentti, 75 §:n 1 momentti, 96 §, 107 §:n 3 momentti, 125 §:n 1 momentti ja 146 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 34 § osaksi laissa 1099/2008, seuraavasti:

34 §

Työkyvyttömyyseläke julkisten alojen työeläkelakien mukaan myönnetyn eläkkeen perusteella

Yrittäjällä on oikeus tämän lain mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänelle on myönnetty työkyvyttömyyseläke:

1) kunnallisen eläkelain (549/2003) 24 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella;

2) valtion eläkelain (1295/2006) 35 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella; tai

3) valtion eläkelain 35 §:n 1 momentin 2 kohtaa soveltaen evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (261/2008) 6 §:n tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 13 §:n perusteella.

Lisäksi yrittäjällä on oikeus tämän lain mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänelle on myönnetty työkyvyttömyyseläke julkisten alojen palvelussuhteen jatkuessa alkaneen työkyvyttömyyden perusteella kunnallisen eläkelain 24 §:n 1 momentin 1 kohdan tai valtion eläkelain 35 §:n 1 momentin 1 kohdan taikka viimeksi mainittua lainkohtaa soveltaen evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 6 §:n tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n nojalla ja hä-

nen yksityisten alojen työeläkelakien mukaisen karttuneen eläkkeensä määrä kuukaudessa on enintään 688,02 euroa.

49 §

Työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen vanhuuseläkkeeksi

Yrittäjällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeen aikana harjoitetun yrittäjätoiminnan perusteella karttuneeseen eläkkeeseen hakemuksesta, jos hänen työkyvyttömyyseläkkeensä muuttuu 1 momentin mukaisesti vanhuuseläkkeeksi. Jos yrittäjä harjoittaa yrittäjätoimintaa muun työeläkelain kuin tämän lain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen aikana tai tämän lain tai muun työeläkelain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen päätyttyä, yrittäjällä on oikeus tämän yrittäjätoiminnan perusteella karttuneeseen eläkkeeseen, jos hänelle myönnetään 8 §:ssä mainittu vanhuuseläke, varhennettu vanhuuseläke tai lykätty vanhuuseläke. Yrittäjällä on oikeus edellä tarkoitetun työkyvyttömyyseläkkeen aikana tai sen päätyttyä harjoitetun yrittäjätoiminnan

perusteella karttuneeseen eläkkeeseen myös, jos hänelle myönnetään työkyvyttömyyseläkkeen päättymisen jälkeen uusi työkyvyttömyyseläke, johon ei sovelleta, mitä 74 §:n 2 momentissa säädetään eläkkeen määräytymisestä entisin perustein.

70 §

Tulevan ajan eläkkeen perusteena olevat ansiot

Jos 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettu etuus on ansiotulojen puuttumisen tai niiden vähäisyyden vuoksi maksettu vähimmäispäivärahan suuruksena, tulevan ajan ansiota määrättäessä otetaan huomioon 523,61 euroa kuukaudessa. Jos etuus on työskentelyn vuoksi maksettu vähimmäispäivärahan suuruksena, tulevan ajan ansiota määrättäessä otetaan huomioon yrittäjälle maksettu vähimmäispäiväraha.

75 §

Työkyvyttömyyseläkkeen kertakorotus

Yrittäjän työkyvyttömyyseläkkeeseen lisätään kertakorotus sen kalenterivuoden alusta, johon mennessä eläkkeen alkamisesta on kulunut viisi kalenterivuotta. Korotusta ei lisätä, jos yrittäjä on täyttänyt 56 vuotta. Kertakorotusta ei lisätä kuntoutuskorotukseen.

96 §

Toimivaltainen eläkelaitos

Tämän lain mukainen toimivaltainen eläkelaitos ja sen tehtävät määräytyvät siten kuin työntekijän eläkelain 106, 107, 107 a, 107 b ja 108—111 §:ssä säädetään yksityisten alojen ratkaisevasta eläkelaitoksesta ja viimeisestä eläkelaitoksesta.

107 §

Aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisinperintä

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös, jos eläkelaitos on yksityisten alojen ratkaisevana eläkelaitoksena tai viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut yksityisten alojen työeläkelakien mukaista eläkettä aiheettomasti. Jos viimeinen eläkelaitos on maksanut aiheettomasti julkisten alojen työeläkelakien mukaista eläkettä, takaisinperinnästä päättää asianomainen julkisten alojen eläkelaitos siten kuin asianomaisessa julkisten alojen työeläkelaisissa säädetään. Viimeinen eläkelaitos antaa takaisinperittävistä eläkkeistä päätösyhdistelmän ja perii takaisin perittävän määrän.

125 §

Muutoksen hakeminen viimeisen eläkelaitoksen päätösyhdistelmään ja EU-päätösten yhteen-vetoon

Eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään päätöksestä. Jos eläkelaitoksen päätös sisältyy julkisten alojen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään, siihen haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin julkisten alojen eläkelaeissa säädetään.

146 §

Sovellettavat säännökset

Tätä lakia toimeenpantaessa ei sovelleta, mitä vakuutusyhtiölain (521/2008) 30 luvun 1, 3 ja 4 §:ssä, vakuutuskassalain 165, 165 a ja 165 c §:ssä tai eläkesäätiölain (1774/1995) 132,

132 a ja 132 c §:ssä säädetään vaitiolovelvollisuudesta ja tietojen luovuttamisesta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Lain 34 ja 96 §, 107 §:n 3 momentti sekä 125 §:n 1 momentti tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012 ja niitä sovelletaan eläkeasiaan, joka tulee vireille mainittuna päivänä tai sen jälkeen. Edellä mainittujen lainkohtien sijasta sovelletaan kuitenkin ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita vastaavia säännöksiä, jos yrittäjällä ei ole työeläkelakien mukaisia vakuutettuja työansioita vuoden 2004 jälkeen. Kumottavaa 2 §:n 1 momentin 2 kohtaa sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2011.

Lain 96 §:n estämättä viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä ei sovelleta, jos järjestelyn piiriin kuuluvista eläkelaitoksista toinen soveltaa ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleita

työeläkelakien säännöksiä ja toinen soveltaa 1 päivänä tammikuuta 2005 tai sen jälkeen voimaan tulevia työeläkelakien säännöksiä, eivätkä nämä eläkelaitokset sovi viimeisen eläkelaitoksen järjestelyn noudattamisesta. Sama koskee tilannetta, jossa yksityisten alojen eläkelaitos olisi viimeinen eläkelaitos ja yrittäjä hakee työkyvyttömyyseläkettä, joka myönnetään 49 §:n 3 momentin perusteella työkyvyttömyyseläkkeen sijaan vähentämättömänä vanhuuseläkkeenä. Näissä tilanteissa tämän lain mukaisen eläkeoikeuden ja eläkkeen määrän ratkaisee työntekijän eläkelain 106 §:n mukainen yksityisten alojen ratkaiseva eläkelaitos.

Lain 34 §:ssä ja 70 §:n 4 momentissa mainitut rahamäärät vastaavat työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitetun palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 2 §:n 1 momentin 2 kohta sekä
muutetaan 48 ja 91 § sekä 101 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 48 § osaksi laissa 1101/2008, seuraavasti:

48 §

Työkyvyttömyyseläke julkisten alojen työeläkelakien mukaan myönnetyn eläkkeen perusteella

Maatalousyrittäjällä on oikeus tämän lain mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänelle on myönnetty työkyvyttömyyseläke:

- 1) kunnallisen eläkelain (549/2003) 24 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella;
- 2) valtion eläkelain (1295/2006) 35 §:n 1 momentin 2 kohdan perusteella; tai

3) valtion eläkelain 35 §:n 1 momentin 2 kohtaa soveltaen evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (261/2008) 6 §:n tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 13 §:n perusteella.

Lisäksi maatalousyrittäjällä on oikeus tämän lain mukaiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänelle on myönnetty työkyvyttömyyseläke julkisten alojen palvelussuhteen jatkuessa alkaneen työkyvyttömyyseläkkeen perusteella kunnallisen eläkelain 24 §:n 1 momentin 1 kohdan

tai valtion eläkelain 35 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella taikka viimeksi mainittua lainkohtaa soveltaen evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain 6 §:n tai Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 13 §:n nojalla ja hänen yksityisten alojen työeläkelakien mukaisen karttuneen eläkkeensä määrä kuukaudessa on enintään 688,02 euroa.

91 §

Toimivaltainen eläkelaitos

Tämän lain mukainen toimivaltainen eläkelaitos ja sen tehtävät määräytyvät siten kuin työntekijän eläkelain 106, 107, 107 a, 107 b ja 108—111 §:ssä säädetään yksityisten alojen ratkaisevasta eläkelaitoksesta ja viimeisestä eläkelaitoksesta.

101 §

Aiheettomasti maksetun eläkkeen takaisinperintä

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, sovelletaan myös, jos eläkelaitos on yksityisten alojen ratkaisevana eläkelaitoksena tai viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut yksityisten alojen työeläkelakien mukaista eläkettä aiheettomasti. Jos viimeinen eläkelaitos on maksanut aiheettomasti julkisten alojen työeläkelakien mukaista eläkettä, takaisinperinnästä päättää asianomainen julkisten alojen eläkelaitos siten kuin takaisinperinnästä asianomaisessa julkisten alojen työeläkelaisissa säädetään. Viimeinen eläkelaitos antaa takaisin perittävistä eläkkeistä

päätösyhdistelmän ja perii takaisin perittävän määrän.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Lain 48 ja 91 § sekä 101 §:n 3 momentti tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012 ja niitä sovelletaan eläkeasiaan, joka tulee vireille mainittuna päivänä tai sen jälkeen. Edellä mainittujen lainkohtien sijasta sovelletaan kuitenkin ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita vastaavia säännöksiä, jos maatalousyrittäjällä ei ole työeläkelakien mukaisia vakuutettuja työansioita vuoden 2004 jälkeen. Kumottavaa 2 §:n 1 momentin 2 kohtaa sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2011.

Lain 91 §:n estämättä viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä ei sovelleta, jos järjestelyn piiriin kuuluvista eläkelaitoksista toinen soveltaa ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleita työeläkelakien säännöksiä ja toinen soveltaa 1 päivänä tammikuuta 2005 tai sen jälkeen voimaan tulevia työeläkelakien säännöksiä, eivätkä nämä eläkelaitokset sovi viimeisen eläkelaitoksen järjestelyn noudattamisesta. Sama koskee tilannetta, jossa yksityisten alojen eläkelaitos olisi viimeinen eläkelaitos ja maatalousyrittäjä hakee työkyvyttömyyseläkettä, joka myönnetään 58 §:n 4 kohdan perusteella työkyvyttömyyseläkkeen sijaan vähentämättömänä vanhuuseläkkeenä. Näissä tilanteissa tämän lain mukaisen eläkeoikeuden ja eläkkeen määrän ratkaisee työntekijän eläkelain 106 §:n mukainen yksityisten alojen ratkaiseva eläkelaitos.

Tämän lain 48 §:ssä mainittu rahamäärä vastaa työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitettua palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kunnallisen eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 13 päivänä kesäkuuta 2003 annetun kunnallisen eläkelain (549/2003) 24 §:n 1 momentin 3 kohta, 32 §:n 1 momentti, 52 §:n 4 momentti, 72 §:n otsikko ja 1 momentti, 103—106 §, 107 §:n otsikko sekä 1 ja 3 momentti, 136 §:n 2 momentti ja 153 §:n 4 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 32 §:n 1 momentti ja 72 §:n otsikko laissa 713/2004, 52 §:n 4 momentti, 72 §:n 1 momentti ja 103 § laissa 1188/2003 ja mainitussa laissa 713/2004, 104—106 §, 107 §:n 3 momentti ja 153 §:n 4 momentti laissa 1293/2006 sekä 107 §:n 1 momentti laissa 1006/2007, seuraavasti:

24 §

Työkyvyttömyyseläke

Työntekijällä on oikeus saada työkyvyttömyyseläkettä:

3) jos hänelle on myönnetty muun julkisten alojen eläkelain taikka yksityisten alojen eläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke, tai hänelle on tämän lain alaisen palvelussuhteen päätyttyä myönnetty myöhempään virka- tai työsuhteeseen perustuva muun kuin edellä mainitun työeläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke.

32 §

Työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen vanhuuseläkkeeksi ja oikeus eläkkeen aikana karttuneeseen uuteen eläkkeeseen

Työkyvyttömyyseläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi 63 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta. Tällöin osatyökyvyttömyyseläke muuttuu täyden työkyvyttömyyseläkkeen suuriseksi vanhuuseläkkeeksi. Työeläkelakien mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen aikana tehdyn työn perusteella ansaittuun eläkkeeseen on oikeus hakemuksesta aikaisintaan 63 vuoden iän täyttämistä seuraavan kuukauden alusta, jos työntekijä ei ole enää siinä palvelussuhteessa, josta hän on siirtymässä eläkkeelle, tai siitä ajankohdasta, jona työkyvyttömyyseläkkeen päätty-

tyä myönnetään sellainen uusi eläke, jota ei määrätä entisin perustein.

52 §

Eläkkeeseen oikeuttavat etuudet

Jos eläkkeensaajalla on oikeus eläkkeeseen kahden tai useamman työeläkelain mukaan, 1—3 momentissa mainituista ansioista karttuneen eläkkeen osan käsittelee ja ratkaisee 7 luvussa tarkoitettu viimeinen eläkelaitos tai, jos viimeistä eläkelaitosta koskevia säännöksiä ei sovelleta, työntekijän eläkelain 106 §:ssä tarkoitettu eläkelaitos tai, jos työntekijällä ei ole yksityisten alojen eläkelakien mukaan vakuutettuja työansioita, se eläkelaitos, jossa eläketurva on järjestetty viimeisen ansiotyön perusteella. Vastuu näiden etuuksien perusteella karttuneesta eläkkeestä jaetaan eläkelaitosten kesken siten kuin työntekijän eläkelain 178 §:ssä säädetään.

72 §

Työkyvyttömyyseläkkeen kertakorotus

Työkyvyttömyyseläkkeeseen lisätään kertakorotus sen kalenterivuoden alusta, johon mennessä eläkkeen alkamisesta on kulunut viisi kalenterivuotta. Korotus määrätään työntekijän iän mukaan korotusvuoden alussa siten, että iän ollessa 24—26 vuotta korotusprosentti on 21. Korotusprosentti pienenee kutakin ikävuotta koh-

den 0,7 prosenttiyksiköllä. Korotusta ei lisätä, jos työntekijä on täyttänyt 56 vuotta. Kertakorotusta ei lisätä kuntoutuskorotukseen.

103 §

Viimeisen eläkelaitoksen järjestely

Jos työntekijä on kuulunut sekä tämän lain että muun julkisten alojen työeläkelain taikka yksityisten alojen työeläkelain mukaiseen eläketurvaan, työntekijä saa edellä mainittujen työeläkelakien mukaisesta eläketurvastaan päätösyhdistelmän. Päätösyhdistelmän antava eläkelaitos (*viimeinen eläkelaitos*) myös maksaa päätösyhdistelmän mukaiset eläkkeet ja hoitaa eläkkeisiin liittyvät muut tehtävät. Lisäksi viimeinen eläkelaitos ratkaisee ja maksaa valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan karttuneen etuuden.

Jos työntekijän työansioita on vakuutettu määrältään eniten kahden viimeisen kalenterivuoden aikana Suomen Pankin eläkesäännön, ortodoksisesta kirkosta annetun lain, Ahvenanmaan maakuntalain tai sellaisen muun eläkesäädöksen perusteella, jota toimeenpantaessa ei noudateta 1 momentissa tarkoitettua viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä, kunnallinen eläkelaitos ratkaisee omalta osaltaan eläkeasian erikseen.

104 §

Kunnallinen eläkelaitos viimeisenä eläkelaitoksena

Kunnallinen eläkelaitos on viimeinen eläkelaitos, jos työntekijällä on tämän lain piiriin kuuluvia työansioita määrältään enemmän kuin muun julkisen alan eläkelain tai kaikkien yksityisten alojen työeläkelakien mukaisia työansioita yhteensä kahden viimeisen kalenterivuoden aikana.

Työansioden määrästä riippumatta kunnallinen eläkelaitos on viimeinen eläkelaitos vanhuus- tai perhe-eläkeasiaa käsiteltäessä, jos:

1) työntekijän virka- tai työsuhteeseen perustuva eläketurva on eläkehakemuksen vireille tullessa järjestetty vain tämän lain mukaan tai työntekijä on säilyttänyt oikeutensa tämän tai muun julkisen alan eläkelain mukaiseen lisäeläkeosuuteen taikka henkilökohtaiseen tai ammatilliseen eläkeikään tämän lain alaisen palvelussuhteen yhdenjaksoisuuden perusteella;

2) edunjättäjän virka- tai työsuhteeseen perustuva eläketurva oli eläketapahtumahetkellä järjestetty vain tämän lain mukaan tai edunjättäjä oli säilyttänyt oikeutensa tämän tai muun julkisen alan eläkelain mukaiseen lisäeläkeosuuteen taikka henkilökohtaiseen tai ammatilliseen eläkeikään tämän lain alaisen palvelussuhteen yhdenjaksoisuuden perusteella.

Työansioden määrästä riippumatta kunnallinen eläkelaitos on viimeinen eläkelaitos työkyvyttömyyseläkeasiaa käsiteltäessä, jos työntekijän virka- tai työsuhteeseen perustuva eläketurva on eläketapahtumahetkellä järjestetty tämän lain mukaan tai työntekijä on säilyttänyt oikeutensa tämän lain mukaiseen lisäeläkeosuuteen taikka henkilökohtaiseen tai ammatilliseen eläkeikään tämän lain alaisen palvelussuhteen yhdenjaksoisuuden perusteella.

Jos työntekijä, joka on ollut sekä tämän lain että muun julkisten alojen työeläkelain tai yksityisten alojen työeläkelain mukaisessa palvelussuhteessa, hakee osa-aikaeläkettä kahden tai useamman eläkelain mukaan samasta ajankohdasta, kunnallinen eläkelaitos ratkaisee omalta osaltaan osa-aikaeläkkeen erikseen.

105 §

Neuvotteluvelvollisuus

Jos kunnallinen eläkelaitos tässä luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena ratkaisee oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen 24 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla ja yksityisten työeläkelakien mukaisen karttuneen eläkkeen määrä kuukaudessa ylittää 688,02 euroa, kunnallisen eläkelaitoksen on ennen päätöstään pyydet-

tävä työntekijän eläkelain 106 §:ssä tarkoitettua yksityisten alojen ratkaisevalta eläkelaitoksesta arvio eläkkeenhakijan työkyvystä. Jos kunnallinen eläkelaitos ja yksityisten alojen eläkelaitos ovat tällöin eläkkeenhakijan työkyvyn arvioinnista eri mieltä, ne ratkaisevat kumpikin omalta osaltaan eläkeasian erikseen.

106 §

Kunnallinen eläkelaitos viimeisenä eläkelaitoksena uutta eläkettä myönnettäessä

Kunnallinen eläkelaitos on viimeinen eläkelaitos, jos se maksaa vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- tai osa-aikaeläkettä tai on maksanut työkyvyttömyyseläkettä, kuntoutustukea tai kuntoutusrahaa ja:

- 1) vanhuuseläkkeen saajalle myönnetään uusi vanhuuseläke;
- 2) eläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi;
- 3) kuntoutustukea saava hakee jatkoeläkettä;
- 4) työkyvyttömyyseläkkeellä tai kuntoutustuella olleelle tai kuntoutusrahaa saaneelle myönnetään uusi eläke entisin perustein;
- 5) työttömyyseläkkeellä oleva hakee työkyvyttömyyseläkettä; tai
- 6) eläkettä saaneen edunjäntäjän jälkeen haetaan perhe-eläkettä.

Osa-aikaeläkettä saavan työntekijän työkyvyttömyyseläkettä koskevan hakemuksen ratkaisee kuitenkin osa-aikatyön vakuuttanut eläkelaitos.

107 §

Tarkemmat säännökset viimeisestä eläkelaitoksesta ja sopimismahdollisuus

Edellä 103—106 §:ssä tarkoitettuna viimeisen eläkelaitoksen määräytymisestä ja tehtävistä säädetään tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella. Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin myös siitä, miten 104 §:n 1 momentissa tarkoitettu työansioden kahden viimeisen kalenterivuoden tarkastelu-aika määräytyy. Valtiovarainministeriön asetuksella

voidaan myös säätää työansioden kahden viimeisen kalenterivuoden tarkastelu-aikaa lyhyemmästä tarkasteluajasta, jos työansioita on kahden vuoden tarkastelu-aikaa lyhyemmältä ajalta.

Jos eläkeasian käsittelyn kannalta on tarkoituksenmukaista, eläkelaitokset voivat yksittäistapauksessa sopia, että viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä noudatetaan tilanteessa, jossa sitä ei lain mukaan olisi noudatettava, tai että viimeisen eläkelaitoksen tehtävät hoitaa muu eläkelaitos kuin lain perusteella määräytyvä viimeinen eläkelaitos taikka että viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä ei eläkeasiassa noudateta. Eläkkeenhakijalle on tällöin ilmoitettava, mikä eläkelaitos käsittelee hänen eläkeasiansa.

136 §

Viimeisen eläkelaitoksen kustannukset

Jos 103 §:ssä tarkoitettu eläkelaitos on viimeisenä eläkelaitoksena maksanut tämän lain mukaista eläkettä, nämä eläkekustannukset korvataan korvataan sille siten kuin 1 momentissa säädetään.

153 §

Muutoksen hakeminen

Kunnallisen eläkelaitoksen 7 luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään päätöksestä. Jos kunnallisen eläkelaitoksen päätös sisältyy muun eläkelaitoksen 103 §:ssä tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään, siihen haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin muussa julkisten alojen eläkelaisissa tai yksityisten alojen eläkelaisissa säädetään. Tällöin muun julkisten alojen eläkelaitoksen tai yksityisten alojen eläkelaitoksen on pyydettävä valituksesta kunnallisen eläkelaitoksen lausunto siltä osin kuin valitus koskee tämän lain mukaista

eläketurvaa. Lausuntoa ei pyydetä, jos valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Lain 24 §:n 1 momentin 3 kohta, 52 §:n 4 momentti, 103—106 §, 107 §:n otsikko sekä 1 ja 3 momentti, 136 §:n 2 momentti ja 153 §:n 4 momentti tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012 ja niitä sovelletaan eläkehakemukseen, joka tulee vireille mainittuna päivänä tai sen jälkeen. Edellä mainittujen lainkohtien sijasta sovelletaan kuitenkin ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita vastaavia säännöksiä, jos työntekijällä ei ole työeläkelakien mukaisia työansioita vuoden 2004 jälkeen.

Lain 103 §:n estämättä viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä ei sovelleta, jos järjestelyn piiriin

kuuluvista eläkelaitoksista toinen soveltaa ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleita työeläkelakien säännöksiä ja toinen soveltaa vuoden 2005 alusta tai sen jälkeen voimaan tulleita työeläkelakien säännöksiä, elleivät eläkelaitokset sovi viimeisen eläkelaitoksen järjestelyn noudattamisesta. Sama koskee tilannetta, jossa yksityisten alojen eläkelaitos olisi viimeinen eläkelaitos ja työntekijä hakee työkyvyttömyyseläkettä, joka myönnetään edellä 32 §:n 2 momentin perusteella työkyvyttömyyseläkkeen sijaan vanhuuseläkkeenä.

Tämän lain 105 §:ssä mainittu rahamäärä vastaa työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitetun palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun valtion eläkelain (1295/2006) 36 §, 50 §:n 2 momentti, 63 §:n 3 momentti, 71 §:n 2 momentti, 109—112 ja 114 § sekä 163 §:n 1 momentti seuraavasti:

36 §

Työkyvyttömyyseläke muun työeläkelain mukaan myönnetyn eläkkeen perusteella

Työntekijällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hänelle on myönnetty muun julkisten alojen eläkelain taikka yksityisten alojen eläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke tai hänelle on tämän lain mukaisen palveluksen päätyttyä myönnetty myöhempään virka- tai työsuhteeseen perustuva muun kuin edellä mainitun työeläkelain mukainen työkyvyttömyyseläke. Tällöin tämän lain mukainen työkyvyttömyyseläke myönnetään täytenä eläkkeenä tai osatyökyvyt-

tömyyseläkkeenä sen mukaan kuin sen perusteena oleva eläke on myönnetty.

50 §

Työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen vanhuuseläkkeeksi ja oikeus työkyvyttömyyseläkkeen aikana karttuneeseen uuteen eläkkeeseen

Työntekijällä on oikeus työkyvyttömyyseläkkeen aikana tehdyn työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen hakemuksesta, jos hänen työkyvyttömyyseläkkeensä muuttuu 1 momentin mukaisesti vanhuuseläkkeeksi. Jos työntekijä te-

kee työtä muun työeläkelain kuin tämän lain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen aikana tai tämän lain tai muun työeläkelain mukaisen työkyvyttömyyseläkkeen päätyttyä, työntekijällä on oikeus tämän työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen, kun hänelle myönnetään 8 §:ssä mainittu vanhuuseläke, varhennettu vanhuuseläke tai lykätty vanhuuseläke. Työntekijällä on oikeus edellä tarkoitetun työkyvyttömyyseläkkeen aikana tai sen päätyttyä tehdyn työn perusteella karttuneeseen eläkkeeseen myös, jos hänelle myönnetään aikaisemman työkyvyttömyyseläkkeen päättymisen jälkeen uusi työkyvyttömyyseläke, johon ei sovelleta, mitä 67 §:n 2 momentissa säädetään eläkkeen määräytymisestä entisin perustein.

63 §

Tulevan ajan eläkkeen perusteena olevat ansiot

Jos 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettu etuus on ansiotulojen puuttumisen tai niiden vähäisyyden vuoksi maksettu vähimmäispäivärahan suuruisena, tulevan ajan ansiota määrättäessä otetaan huomioon 523,61 euroa kuukaudessa. Jos etuus on työhön paluun vuoksi maksettu vähimmäispäivärahan suuruisena, tulevan ajan ansiota määrättäessä otetaan huomioon työntekijälle maksettu vähimmäispäiväraha.

71 §

Työkyvyttömyyseläkkeen kertakorotus

Kertakorotus lasketaan työntekijälle myönnetyn tämän lain mukaisen eläkkeen määrän perusteella. Korotus määrätään työntekijän iän mukaan korotusvuoden alussa siten, että korotusprosentti on 21, jos työntekijä on korotusvuoden alussa 24—26-vuotias. Korotusprosentti pienenee kutakin ikävuotta kohden 0,7 prosenttiyksiköllä. Korotusta ei lisätä, jos työntekijä on korotusvuoden alussa täyttänyt 56 vuotta. Kertakorotusta ei lisätä kuntoutuskorotukseen.

109 §

Viimeisen eläkelaitoksen järjestely

Jos työntekijä on kuulunut sekä tämän lain että muun julkisten alojen työeläkelain taikka yksityisten alojen työeläkelain mukaiseen eläketurvaan, työntekijä saa edellä mainittujen työeläkelakien mukaisesta eläketurvastaan päätösyhdistelmän. Päätösyhdistelmän antava eläkelaitos (*viimeinen eläkelaitos*) myös maksaa päätösyhdistelmän mukaiset eläkkeet ja hoitaa eläkkeisiin liittyvät muut tehtävät. Lisäksi viimeinen eläkelaitos ratkaisee ja maksaa valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain mukaan karttuneen etuuden.

Jos työntekijän työansioita on vakuutettu määrältään eniten kahden viimeisen kalenterivuoden aikana Suomen Pankin eläkesäännön, ortodoksisesta kirkosta annetun lain, Ahvenanmaan maakuntalain tai sellaisen muun eläkesäännön perusteella, jota toimeenpantaessa ei noudateta 1 momentissa tarkoitettua viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä, Valtiokonttori ratkaisee omalta osaltaan eläkeasian erikseen.

110 §

Valtiokonttori viimeisenä eläkelaitoksena

Valtiokonttori on viimeinen eläkelaitos, jos työntekijällä on tämän lain piiriin kuuluvia työansioita määrältään enemmän kuin muun julkisten alojen eläkelain tai kaikkien yksityisten alojen eläkelakien mukaisia työansioita yhteensä kahden viimeisen kalenterivuoden aikana.

Työansioiden määrästä riippumatta Valtiokonttori on viimeinen eläkelaitos vanhuus- tai perhe-eläkeasiaa käsiteltäessä, jos:

1) työntekijän virka- tai työsuhteeseen perustuva eläketurva on eläkehakemuksen vireille tullessa järjestetty vain tämän lain mukaan tai työntekijä on säilyttänyt oikeutensa tämän lain tai muun julkisen alan eläkelain mukaiseen lisäeläkeosuuteen taikka henkilökohtaiseen eläkeikään tai erityiseläkeikään tämän lain mukaisen palveluksen yhdenjaksoisuuden perusteella;

2) edunjäntäjän virka- tai työsuhteeseen perustuva eläketurva oli eläketapahtumahetkellä järjestetty vain tämän lain mukaan tai edunjäntäjä oli säilyttänyt oikeutensa tämän tai muun julkisen alan eläkelain mukaiseen lisäeläkeosuuteen taikka henkilökohtaiseen eläkeikään tai erityiseläkeikään tämän lain mukaisen palveluksen yhdenjaksoisuuden perusteella.

Työansioden määrästä riippumatta Valtiokonttori on viimeinen eläkelaitos työkyvyttömyyseläkeasiaa käsiteltäessä, jos työntekijän virka- tai työsuhteeseen perustuva eläketurva on eläketapahtumahetkellä järjestetty tämän lain mukaan tai työntekijä on säilyttänyt oikeutensa tämän lain mukaiseen lisäeläkeosuuteen taikka henkilökohtaiseen eläkeikään tai erityiseläkeikään tämän lain mukaisen palveluksen yhdenjaksoisuuden perusteella.

Jos työntekijä, joka on ollut sekä tämän lain että muun julkisten alojen työeläkelain tai yksityisten alojen työeläkelain mukaisessa palveluksessa, hakee osa-aikaeläkettä kahden tai useamman eläkelain mukaan samasta ajankohdasta, Valtiokonttori ratkaisee omalta osaltaan osa-aikaeläkkeen erikseen.

111 §

Neuvotteluvollisuus

Jos Valtiokonttori tässä luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena ratkaisee oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen tämän lain 35 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla ja yksityisten alojen työeläkelakien mukaisen karttuneen eläkkeen määrä kuukaudessa ylittää 688,02 euroa, Valtiokonttorin on ennen päätöstään pyydettävä työntekijän eläkelain 106 §:ssä tarkoitettulta yksityisten alojen ratkaisevalta eläkelaitokselta arvio eläkkeenhakijan työkyvystä.

Jos Valtiokonttori ja yksityisten alojen eläkelaitos ovat tällöin eläkkeenhakijan työkyvyn arvioinnista eri mieltä, ne ratkaisevat eläkeasian erikseen.

112 §

Valtiokonttori viimeisenä eläkelaitoksena uutta eläkettä myönnettäessä

Valtiokonttori on viimeinen eläkelaitos, jos se maksaa vanhuus-, työkyvyttömyys- tai osa-aikaeläkettä tai on maksanut työkyvyttömyyseläkettä, kuntoutustukea tai kuntoutusrahaa ja:

1) vanhuuseläkkeen saajalle myönnetään uusi vanhuuseläke;

2) eläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi;

3) kuntoutustukea saava hakee jatkoeläkettä;

4) työkyvyttömyyseläkkeellä tai kuntoutustuella olleelle tai kuntoutusrahaa saaneelle myönnetään uusi eläke entisin perustein; tai

5) eläkettä saaneen edunjäntäjän jälkeen haetaan perhe-eläkettä.

Osa-aikaeläkettä saavan työntekijän työkyvyttömyyseläkettä koskevan hakemuksen ratkaisee kuitenkin osa-aikatyön vakuuttanut eläkelaitos.

114 §

Tarkemmat säännökset viimeisestä eläkelaitoksesta ja sopimismahdollisuus

Jos eläkeasian käsittelyn kannalta on tarkoituksenmukaista, eläkelaitokset voivat yksittäistapauksessa sopia, että viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä noudatetaan tilanteessa, jossa sitä ei lain mukaan olisi noudatettava, tai että viimeisen eläkelaitoksen tehtävät hoitaa muu eläkelaitos kuin lain perusteella määräytyvä viimeinen eläkelaitos taikka että viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä ei eläkeasiassa noudateta. Eläkkeenhakijalle on tällöin ilmoitettava, missä eläkelaitoksessa hänen eläkeasiaansa hoidetaan.

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, mikä eläkelaitos on tämän luvun säännösten mukaan toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen, Eläketurvakeskus ratkaisee asian eläkelaitoksen pyynnöstä. Eläketurvakeskuksen tässä asiassa antamaan päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 109—112 §:ssä tarkoitettua viimeisen eläkelaitoksen määräytymisestä ja tehtävistä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuk-

sella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin myös siitä, miten 110 §:n 1 momentissa tarkoitettu työansioiden kahden vuoden tarkastelu-aika määräytyy. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös säätää työansioiden kahden vuoden tarkastelu-aikaa lyhyemmästä tarkasteluajasta silloin, jos työansioita on kahden vuoden tarkastelu-aikaa lyhyemmältä ajalta.

163 §

Muutoksen hakeminen viimeisen eläkelaitoksen päätösyhdistelmään ja EU-päätösten yhteenve-ttoon

Valtiokonttorin 7 luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään päätöksestä. Jos Valtiokonttorin päätös sisältyy muun eläkelaitoksen 109 §:ssä tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään, siihen haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin muussa julkisten alojen eläkelaisissa tai yksityisten alojen eläkelaisissa säädetään. Tällöin muun julkisten alojen eläkelaitoksen tai yksityisten alojen eläkelaitoksen on pyydettävä valituksesta Valtiokonttorin lausunto siltä osin kuin valitus koskee tämän lain mukaista eläketurvaa. Lausuntoa ei pyydetä, jos valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010.

Lain 36, 109—112 ja 114 § sekä 163 §:n 1 momentti tulevat kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012 ja niitä sovelletaan eläkehakemukseen, joka tulee vireille mainittuna päivänä tai sen jälkeen. Edellä mainittujen lainkohtien sijasta sovelletaan kuitenkin ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita vastaavia säännöksiä, jos työntekijällä ei ole työeläkelakien mukaisia työansioita vuoden 2004 jälkeen.

Lain 109 §:n estämättä viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä ei sovelleta, jos järjestelyn piiriin kuuluvista eläkelaitoksista toinen soveltaa ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleita työeläkelakien säännöksiä ja toinen soveltaa vuoden 2005 alusta tai sen jälkeen voimaan tulleita työeläkelakien säännöksiä, elleivät eläkelaitokset sovi viimeisen eläkelaitoksen järjestelyn noudattamisesta. Sama koskee tilannetta, jossa yksityisten alojen eläkelaitos olisi viimeinen eläkelaitos ja työntekijä hakee työkyvyttömyyseläkettä, joka myönnetään edellä 50 §:n 3 momentin perusteella työkyvyttömyyseläkkeen sijaan vanhuuseläkkeenä.

Tämän lain 111 §:ssä mainittu rahamäärä vastaa työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitettua palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

Ennen lain täytäntöönpanoa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 18 päivänä huhtikuuta 2008 annetun evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain (261/2008) 19—22 ja 24 § seuraavasti:

19 §

Viimeisen eläkelaitoksen järjestely

Jos työntekijä on kuulunut sekä tämän lain että muun julkisten alojen työeläkelain taikka yksityisten alojen työeläkelain mukaiseen eläketurvaan, työntekijä saa edellä mainittujen työeläkelakien mukaisesta eläketurvastaan päätösyhdistelmän. Päätösyhdistelmän antava eläkelaitos (*viimeinen eläkelaitos*) myös maksaa päätösyhdistelmän mukaiset eläkkeet ja hoitaa eläkkeisiin liittyvät muut tehtävät. Lisäksi viimeinen eläkelaitos ratkaisee ja maksaa valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) mukaan karttuneen etuuden.

Jos työntekijän työansioita on vakuutettu määrältään eniten kahden viimeisen kalenterivuoden aikana Suomen Pankin eläkesäännön, ortodoksisesta kirkosta annetun lain (985/2006), Ahvenanmaan maakuntalain tai sellaisen muun eläkesäädöksen perusteella, jota toimeenpannassa ei noudateta 1 momentissa tarkoitettua viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä, Kirkon keskusrahasto ratkaisee omalta osaltaan eläkeasian erikseen.

20 §

Kirkon keskusrahasto viimeisenä eläkelaitoksena

Kirkon keskusrahasto on viimeinen eläkelaitos, jos työntekijällä on tämän lain piiriin kuuluvia työansioita määrältään enemmän kuin muun julkisen alan eläkelain tai kaikkien yksityisten alojen eläkelakien mukaisia työansioita yhteensä kahden viimeisen kalenterivuoden aikana.

Työansioden määrästä riippumatta Kirkon keskusrahasto on viimeinen eläkelaitos vanhuus- tai perhe-eläkeasiaa käsiteltäessä, jos:

1) työntekijän virka- tai työsuhteeseen perustuva eläketurva on eläkehakemuksen vireille tullessa järjestetty vain tämän lain mukaan tai työntekijä on säilyttänyt oikeutensa tämän tai muun julkisen alan eläkelain mukaiseen lisäeläkeosuuteen taikka henkilökohtaiseen eläkeikään tai erityiseläkeikään tämän lain alaisen palvelussuhteen yhdenjaksoisuuden perusteella;

2) edunjättäjän virka- tai työsuhteeseen perustuva eläketurva oli eläketapahtumahetkellä järjestetty vain tämän lain mukaan tai edunjättäjä oli säilyttänyt oikeutensa tämän tai muun julkisen alan eläkelain mukaiseen lisäeläkeosuuteen taikka henkilökohtaiseen eläkeikään tai erityiseläkeikään tämän lain alaisen palvelussuhteen yhdenjaksoisuuden perusteella.

Työansioden määrästä riippumatta Kirkon keskusrahasto on viimeinen eläkelaitos työkyvyttömyyseläkeasiaa käsiteltäessä, jos työntekijän virka- tai työsuhteeseen perustuva eläketurva on eläketapahtumahetkellä järjestetty tämän lain mukaan tai työntekijä on säilyttänyt oikeutensa tämän lain mukaiseen lisäeläkeosuuteen taikka henkilökohtaiseen eläkeikään tai erityiseläkeikään tämän lain alaisen palvelussuhteen yhdenjaksoisuuden perusteella.

Jos työntekijä, joka on ollut sekä tämän lain että muun julkisten alojen työeläkelain tai yksityisten alojen työeläkelain mukaisessa palvelussuhteessa hakee osa-aikaeläkettä kahden tai useamman eläkelain mukaan samasta ajankohdasta, Kirkon keskusrahasto ratkaisee omalta osaltaan osa-aikaeläkkeen erikseen.

21 §

Neuvotteluvollisuus

Jos Kirkon keskusrahasto tässä luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena ratkaisee oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen valtion eläkelain 35 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla ja yksityisten työeläkelakien mukaisen karttuneen eläkkeen määrä kuukaudessa ylittää 688,02 euroa, Kirkon keskusrahaston on ennen päätöstään pyydettävä työntekijän eläkelain 106 §:ssä tarkoitettua yksityisten alojen ratkaisevalta eläkelaitokselta arvio eläkkeenhakijan työkyvystä. Jos Kirkon keskusrahasto ja yksityisten alojen eläkelaitos ovat tällöin eläkkeenhakijan työkyvyn arvioinnista eri mieltä, ne ratkaisevat kumpikin omalta osaltaan eläkeasian erikseen.

22 §

*Kirkon keskusrahasto viimeisenä eläkelaitokse-
na uutta eläkettä myönnettäessä*

Kirkon keskusrahasto on viimeinen eläkelaitos, jos se maksaa vanhuus-, työkyvyttömyys-, tai osa-aikaeläkettä tai on maksanut työkyvyttömyyseläkettä, kuntoutustukea tai kuntoutusrahaa ja:

- 1) vanhuuseläkkeen saajalle myönnetään uusi vanhuuseläke;
- 2) eläke muuttuu vanhuuseläkkeeksi;
- 3) kuntoutustukea saava hakee jatkoeläkettä;
- 4) työkyvyttömyyseläkkeellä tai kuntoutustuella olleelle tai kuntoutusrahaa saaneelle myönnetään uusi eläke entisin perustein; tai
- 5) eläkettä saaneen edunjättäjän jälkeen haetaan perhe-eläkettä.

Osa-aikaeläkettä saavan työntekijän työkyvyttömyyseläkettä koskevan hakemuksen ratkaisee kuitenkin osa-aikatyön vakuuttanut eläkelaitos.

24 §

Tarkemmat säännökset viimeisestä eläkelaitoksesta ja sopimismahdollisuus

Edellä 19—22 §:ssä tarkoitetun viimeisen eläkelaitoksen määräytymisestä ja tehtävistä säädetään tarkemmin valtion eläkelain nojalla annetulla valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin myös siitä, miten 19 §:n 2 momentissa ja 20 §:n 1 momentissa tarkoitettu työansioden kahden viimeisen kalenterivuoden tarkastelu aika määräytyy. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös säätää työansioden kahden viimeisen kalenterivuoden tarkastelu aikaa lyhyemmästä tarkasteluajasta, jos työansioita on kahden vuoden tarkastelu aikaa lyhyemmältä ajalta.

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, mikä eläkelaitos on tämän luvun säännösten mukaan toimival-

tainen käsittelemään eläkehakemuksen, Eläketurvakeskus ratkaisee asian eläkelaitoksen pyynnöstä.

Jos eläkeasian käsittelyn kannalta on tarkoituksenmukaista, eläkelaitokset voivat yksittäistapauksessa sopia, että viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä noudatetaan tilanteessa, jossa sitä ei lain mukaan olisi noudatettava, tai että viimeisen eläkelaitoksen tehtävät hoitaa muu eläkelaitos kuin lain perusteella määräytyvä viimeinen eläkelaitos taikka että viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä ei eläkeasiassa noudateta. Eläkkeenhakijalle on tällöin ilmoitettava, mikä eläkelaitos käsittelee hänen eläkeasiansa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012 ja sitä sovelletaan eläkehakemuksen, joka tulee vireille mainittuna päivänä tai sen jälkeen. Edellä mainittujen lainkohtien sijasta sovelletaan kuitenkin ennen tämän lain voimaantuloa voimassa olleita vastaavia säännöksiä, jos työntekijällä ei ole työeläkelakien mukaisia työansioita vuoden 2004 jälkeen.

Lain 19 §:n estämättä viimeisen eläkelaitoksen järjestelyä ei sovelleta, jos järjestelyn piiriin kuuluvista eläkelaitoksista toinen soveltaa ennen 1 päivää tammikuuta 2005 voimassa olleita työeläkelakien säännöksiä ja toinen soveltaa vuoden 2005 alusta tai sen jälkeen voimaan tulleita työeläkelakien säännöksiä, elleivät eläkelaitokset sovi viimeisen eläkelaitoksen järjestelyn noudattamisesta. Sama koskee tilannetta, jossa yksityisten alojen eläkelaitos olisi viimeinen eläkelaitos ja työntekijä hakee työkyvyttömyyseläkettä, joka myönnetään valtion eläkelain 50 §:n 3 momentin perusteella työkyvyttömyyseläkkeen sijaan vanhuuseläkkeenä.

Tämän lain 21 §:ssä mainittu rahamäärä vastaa työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitetun palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

EV 75/2009 vp — HE 73/2009 vp

Helsingissä 9 päivänä kesäkuuta 2009
